

Pasienterfaringer med døgnopphold innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling 2014

Resultater for Trasoppklinikken

PasOpp rapport Nr 7 - 2014

Tittel	Pasienterfaringer med døgnopphold innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling 2014. Resultater for Trasoppklinikken
English title	Inpatient's experiences with interdisciplinary treatment for substance dependence. Results for Trasoppklinikken
Institusjon	Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Ansvarlig	Magne Nylenna, direktør
Forfattere	Haugum, Monažprosjektleder, <i>forsker, Kunnskapssenteret</i> Holmboe, Olaf, <i>forsker, Kunnskapssenteret</i> Iversen, Hilde Hestad, <i>seniorforsker, Kunnskapssenteret</i>
ISBN	978-82-8121-907-6
ISSN	1890-1565
Rapport	Nr 7 – 2014
Prosjektnummer	790
Publikasjonstype	PasOpp-rapport
Antall sider	10 (20 inklusiv vedlegg)
Oppdragsgiver	Helsedirektoratet
Sitering	Haugum M, Holmboe O, Iversen HH. Pasienterfaringer med døgnopphold innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling 2014. Resultater for Trasoppklinikken. PasOpp-rapport nr. 7–2014. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, 2014.

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten fremskaffer og formidler kunnskap om effekt av metoder, virkemidler og tiltak og om kvalitet innen alle deler av helsetjenesten. Målet er å bidra til gode beslutninger slik at brukerne får best mulig helsetjenester. Kunnskapssenteret er formelt et forvaltningsorgan under Helsedirektoratet, men har ingen myndighetsfunksjoner og kan ikke instrueres i faglige spørsmål.

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Oslo, desember 2014

Innhold

INNLEDNING	3
Om rapporten	3
Datamaterialet	3
Nødvendig antall svarere for å motta egne rapporter	4
Fremstillinger i rapporten	4
RESULTATER PÅ ENKELTSPØRSMÅL	6
VEDLEGG	11
Vedlegg 1: Spørreskjema	11

Innledning

Om rapporten

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten (Kunnskapssenteret) gjennomførte i 2014 en nasjonal spørreskjemaundersøkelse blant pasienter, 16 år og eldre, som var innlagt til døgnopphold på institusjoner innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Både offentlige døgninstitusjoner og private døgninstitusjoner med avtaler med de regionale helseforetakene ble inkludert i undersøkelsen. Rene avrusningsenheter ble ekskludert. Undersøkelsen ble gjennomført ved alle institusjonene på en avtalt dag i uke 37. Én institusjon gjennomførte senere, da deres institusjon var nyåpnet i undersøkelsesuken.

I denne rapporten presenteres resultater på spørsmål om erfaringer med døgnopphold innen TSB ved Trasoppklinikken. Hensikten med rapporten er å formidle resultatene slik at den enkelte enheten har lett tilgang på egne resultater, og dermed kan bruke informasjonen i lokalt kvalitetsarbeid.

Nasjonale resultater fra undersøkelsen og mer utfyllende beskrivelse av metodene er presentert i egen rapport.

Datamaterialet

Spørreskjemaet som ble benyttet i undersøkelsen er tidligere utviklet og testet, og er identisk med spørreskjemaet som ble benyttet i tilsvarende undersøkelse i 2013 (vedlegg 1). Skjemaet ble delt ut og levert inn på institusjonene mens pasientene var innlagt til døgnopphold. Av 1113 potensielle svarere på nasjonalt nivå, svarte 1017 (91 %). Svarprosenten er beregnet ut fra informasjonen Kunnskapssenteret mottok fra institusjonene angående:

- antall pasienter som var innlagt på gjennomføringsdagen,
- hvor mange som ikke var til stede når undersøkelsen ble gjennomført,
- hvor mange som ble ekskludert av faglig ansvarlig av «særlig menneskelige hensyn».

Vi mottok i alt 29 svar fra Trasoppklinikken, noe som gir en svarprosent på 100.

Pasientsammensetningen varierer mye mellom institusjonene. For å kunne sammenligne institusjonene mot et landsgjennomsnitt kreves det en grundig gjennomgang av variabler for å justere for slike forskjeller. Grunnet kort tidshorison er ikke metodikk for sammenligning mellom institusjoner utviklet for denne undersøkelsen. Vi presenterer derfor resultatene som beskrivende statistikk, og resultatene i denne rapporten er følgelig ujusterte og uvektede tall. Muligheter for sammenligning av institusjoner mot et landsgjennomsnitt vil utredes i løpet av 2015.

Nødvendig antall svarere for å motta egne rapporter

Institusjonene i undersøkelsen varierte betraktelig angående antall døgnplasser og antall pasienter som var til stede når undersøkelsen ble gjennomført. I standard brukererfaringsundersøkelser ved somatiske sykehus trekker Kunnskapssenteret 400 pasienter fra hvert sykehus for å kunne få robuste tall for det enkelte sykehus. Til sammenligning er TSB-institusjonene svært små, og mange institusjoner hadde svært få svar. Dette øker usikkerheten ved undersøkelsens estimater, og truer anonymiteten til svarerne. Dette innebærer at vi kun presenterer beskrivende statistikk fra undersøkelsen, og at følgende regler ble utarbeidet for institusjonsrapportene:

- Hvis tre eller færre pasienter svarte: ikke institusjonsvise resultater.
  - Resultatene for disse institusjonene vil likevel inngå i resultatene oppgitt for høyere nivå, inkludert nasjonalt nivå.
- Hvis mellom fire og ti pasienter svarte: resultater presentert som gjennomsnitt og standardavvik.
- Hvis 11 eller flere pasienter svarte: både gjennomsnitt og prosentfordelinger på svarkategorier.

Fremstillinger i rapporten

Resultatene i denne rapporten fremstilles i seks tabeller. Tabell 1 viser resultater på enkeltspørsmål om pasientenes erfaringer med oppholdet ved institusjonen. Tabellen følger oppbyggingen i spørreskjemaet og presenteres i samme svarskala (figur 1). For hvert enkelt spørsmål presenterer vi:

- Antall svar: Hvor mange pasienter som har svart på dette spørsmålet.
- Gjennomsnitt: Skalaen i figur 1 er kodet fra 1 (= «ikke i det hele tatt») til 5 (= «i svært stor grad»). På de fleste spørsmål innebærer dette at en høy gjennomsnittsskåre er positivt. På spørsmål 36 er skalaen snudd, slik at her er en lav skåre positivt.
- Standardavvik: Mål på spredningen av svarene på hvert spørsmål, leses i sammenheng med gjennomsnittsverdiene.
- Prosentandel som har svart «ikke i det hele tatt» eller «i liten grad».

- Prosentandel som har svart «i noen grad».
- Prosentandel som har svart «i stor grad» eller «i svært stor grad».
- De som har svart «vet ikke» eller «ikke aktuelt» er tatt ut av materialet for det aktuelle spørsmålet.

Figur 1: Svarskala på erfaringsspørsmål

Ikke i det hele tatt I liten grad I noen grad I stor grad I svært stor grad Vet ikke/ikke aktuelt

Tabell 2 viser antall svarere og prosentvis svarfordeling i de opprinnelige svarkategoriene på ett spørsmål som omhandler behandlerne/personalet.

Tabell 3 viser resultater på fire spørsmål som hadde svarskala fra «ikke noe utbytte» til «svært stort utbytte». Resultatene i tabellen presenteres på samme måte som i tabell 1.

Tabell 4 viser antall svarere per spørsmål og prosentvis svarfordeling i de opprinnelige svarkategoriene på bakgrunnsspørsmål.

Tabell 5 viser antall svarere per spørsmål og prosentvis svarfordeling i de opprinnelige svarkategoriene på fem spørsmål som omhandler tidligere innleggelse ved rusinstitusjoner og hjelp fra kommunen pasienten bor i.

Tabell 6 viser antall svar, gjennomsnitt, standardavvik og median for spørsmålene som omhandler pasientenes nåværende alder og alder da de fikk et rusproblem.

Resultater på enkeltspørsmål

Tabell 1: Resultater på enkeltspørsmål om pasienterfaringer. Antall svar, gjennomsnitt, standardavvik og prosentandel på tredelt kategorisert skala.

Spm nr	Spørsmål	Antall svar	Gjennomsnitt	Standardavvik	Ikke i det hele tatt/i liten grad	I noen grad	I stor grad/i svært stor grad
Mottakelse							
3	Fikk du informasjon om institusjonens regler og rutiner da du kom?	29	3,9	0,72	7	10	83
4	Var måten du ble tatt imot på ved institusjonen tilfredsstillende?	29	4,2	0,77	3	10	86
Behandlerne/personalet							
6	Har du fått nok tid til samtaler og kontakt med behandlerne/personalet?	29	3,5	0,78	10	38	52
7	Opplever du at behandlerne/personalet har forstått din situasjon?	29	4	0,87	3	24	72
8	Har du tillit til behandlerne/personalets faglige dyktighet?	29	4	0,87	3	24	72
9	Har en fra behandlerne/personalet hatt hovedansvaret for deg?	28	4	0,96	7	25	68
10	I hvilken grad har du blitt møtt med høflighet og respekt?	29	4,3	0,71	3	3	93
Behandlingen							
14	Har informasjonen du har fått om behandlingen din vært tilfredsstillende?	28	3,5	1,07	18	21	61
15	Har du hatt innflytelse på behandlingen din?	28	3,3	1,14	25	32	43
16	Opplever du at behandlingen har vært tilpasset dine behov?	28	3,4	0,92	11	43	46
17	Har du fått hjelp med fysiske plager eller sykdom?	20	3,2	1,09	20	45	35
18	Har du fått hjelp med psykiske plager?	24	2,9	0,88	25	50	25
19	Har du hatt tilfredsstillende tilgang til psykolog?	21	2,8	1,36	43	19	38
20	Har du hatt tilfredsstillende tilgang til lege?	26	3,2	1,11	27	35	38
Miljøet og aktivitetstilbudet							
21	Har du følt deg trygg ved institusjonen?	28	4,2	0,74	4	7	89
22	Har institusjonen tilrettelagt for kontakt med andre pasienter på en tilfredsstillende måte?	29	4	1,02	7	21	72
23	Har aktivitetstilbudet ved institusjonen vært tilfredsstillende?	29	2,5	0,91	52	34	14
24	Har måltidene ved institusjonen vært tilfredsstillende?	29	4,4	0,57	0	3	97
25	Har du vært tilfreds med muligheten for privatliv?	29	2,7	1,16	38	34	28

Spm nr	Spørsmål	Antall svar	Gjennomsnitt	Standardavvik	Ikke i det hele tatt/i liten grad	I noen grad	I stor grad/i svært stor grad
Forberedelse til tiden etter utskrivning							
26	Opplever du at behandlerne/personalet har forberedt deg på tiden etter utskrivning?	26	3,3	1,06	19	38	42
27	Opplever du at behandlerne/personalet har hjulpet deg med praktiske løsninger for tiden etter utskrivning (f.eks. bolig, økonomi, arbeid/skole)?	18	2,9	1,21	33	28	39
28	Opplever du at behandlerne/personalet har tilrettelagt for videre behandling for tiden etter utskrivning?	24	3,6	1,21	21	21	58
29	Opplever du at behandlerne/personalet har hjulpet deg slik at du kan få et meningsfullt liv etter utskrivning?	23	3,5	1,24	17	30	52
Andre vurderinger							
30	Alt i alt, er hjelpen og behandlingen du har fått ved institusjonen tilfredsstillende?	29	4	0,93	7	21	72
31	Gjør hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg bedre i stand til å forstå rusproblemene dine?	29	4,2	0,73	0	17	83
32	Gjør hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg bedre i stand til å mestre rusproblemene dine?	27	3,9	0,8	4	26	70
33	Gir hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg tro på at du vil få et bedre liv etter utskrivning?	27	3,9	0,8	0	37	63
34	Opplever du at behandlerne/personalet har samarbeidet godt med dine pårørende?	14	3,1	1,27	36	14	50
36	Mener du at du på noen måte har blitt feilbehandlet (etter det du selv kan bedømme)?*	27	1,4	0,69	89	11	0

* Spørsmålet er negativt formulert, og følgelig er stor andel «ikke i det hele tatt/i liten grad) og et lavt gjennomsnitt en positiv beskrivelse.

Tabell 2: Resultater på enkeltspørsmål om pasienterfaringer. Antall svar og prosentandel på svaralternativer.

Spm nr	Spørsmål	Antall svar	Svarkategorier	Prosentandel
11	Har du blitt behandlet nedlatende eller krenkende av behandlerne/personalet?	29	Nei, aldri	72
			Ja, en gang	17
			Ja, noen ganger	10
			Ja, mange ganger	0

Tabell 3: Resultater på enkeltspørsmål om pasienterfaringer ved Trasoppklinikken. Antall svar, gjennomsnitt, standardavvik og prosentandel på tredelt kategorisert skala.

Spm nr	Spørsmål	Antall svar	Gjennomsnitt	Standardavvik	Ikke noe/lite utbytte	En del utbytte	Stort/svært stort utbytte
12-1	Utbytte av behandling i grupper?	28	3,6	0,95	14	25	61
12-2	Utbytte av samtaler med én behandler?	27	3,9	0,92	4	22	74
12-3	Utbytte av behandling med medisiner	20	3,1	0,97	25	40	35
13	Alt i alt, hvilket utbytte har du hatt av behandlingen ved institusjonen?	28	3,9	0,9	4	32	64

Tabell 4: Resultater på bakgrunnsspørsmål. Antall svar og prosentandel på svaralternativer.

Spm nr	Spørsmål	Antall svar	Svarkategorier	Prosentandel
1	Hvilket rusmiddel brukte du mest før denne innleggelsen?	29	Alkohol	83
			Medikamenter	17
			Cannabis	3
			Kokain/amfetamin	21
			Heroin/morfinstoffer	0
			Annet	0
2	Hvor lenge har du vært innlagt ved denne institusjonen	29	0-2 uker	34
			3-11 uker	59
			3-6 måneder	7
			7-12 måneder	0
			Over 12 måneder	0
5	Måtte du vente for å få tilbud ved institusjonen?	29	Nei	14
			Ja, men ikke lenge	76
			Ja, ganske lenge	3
			Ja, altfor lenge	7
35	I hvilken grad fulgte du deg presset/tvunget av andre til å legge deg inn?	27	Ikke i det hele tatt	26
			I liten grad	37
			I noen grad	22
			I stor grad	7
43	Er du mann eller kvinne?	24	I svært stor grad	7
			Mann	67
45	Er du gift/samboende?	23	Kvinne	33
			Ja	39
46	Hvilken utdanning har du?	24	Nei	61
			Grunnskole	17
			Videregående skole	46
48	Har du en individuell plan? (Alle med behov for langvarige og koordinerte helse- og sosialtjenester har rett til en individuell plan)	24	Høyskole/universitet	38
			Ja	33
			Nei	42
49		8	Vet ikke	25
			Ikke i det hele tatt	

Spm nr	Spørsmål	Antall svar	Svarkategorier	Prosentandel
			I liten grad	
			I noen grad	
			I stor grad	
			I svært stor grad	
			Utmerket	0
			Meget god	4
50	Hvordan vil du si din <i>fysiske</i> helse er?	24	God	46
			Nokså god	38
			Dårlig	13
			Utmerket	0
			Meget god	13
51	Hvordan vil du si din <i>psykiske</i> helse er?	24	God	33
			Nokså god	29
			Dårlig	25

Tabell 5: Resultater på spørsmål om tidligere innleggelser ved rusinstitusjoner og hjelp fra kommunen pasienten bor i. Antall svar og prosentandel på svaralternativer.

Spm nr	Spørsmål	Antall svar	Svarkategorier	Prosentandel
			Nei	65
			Ja, én gang	15
37	Har du vært innlagt på en rusinstitusjon før denne innleggelsen?	26	Ja, 2 ganger	12
			Ja, 3-5 ganger	8
			Ja, mer enn 5 ganger	0
			Ikke i det hele tatt	
			I liten grad	
38	Hvis du tidligere har vært innlagt, synes du oppfølgingen/ettervernet etter utskrivningen var tilfredsstillende? (Tenk på den siste innleggelsen hvis du har vært innlagt flere ganger.)	9	I noen grad	
			I stor grad	
			I svært stor grad	
39	Hvis du tidligere har vært innlagt, var den siste innleggelsen ved denne institusjonen?	11	Ja	36
			Nei	64
			Ikke i det hele tatt	18
			I liten grad	24
40	Hvis du tidligere har fått hjelp fra kommunen du bor i, har hjelpen alt i alt vært tilfredsstillende?	17	I noen grad	35
			I stor grad	18
			I svært stor grad	6
			Ruskonsulent	17
			Ansvarsgruppe	7
41	Hvis du tidligere har fått hjelp fra kommunen du bor i, hvem/hvilken instans har vært viktigst for deg?	29	Oppfølgingstjenester i bolig	3
			Heldøgntilbud	3
			Fastlege	52
			Annet	17

Tabell 6: Alder ved utfylling og alder når pasienten fikk et rusproblem. Antall svar, gjennomsnitt, standardavvik og median.

Spm nr	Spørsmål	Antall svar	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
44	Alder	24	48	10	48
47	Alder når fikk et rusproblem	24	33	15	33

Vedlegg

Vedlegg 1: Spørreskjema

PasOpp Rus

Høst 2014

Hva er dine erfaringer med døgnoophold i rusinstitusjon?

Hensikten med denne undersøkelsen er å gjøre tilbudet bedre for pasienter innen rusbehandling i spesialisthelsetjenesten. Vi vil gjerne høre om dine erfaringer fra den institusjonen du nå er innlagt ved.

Om utfyllingen: Sett kryss midt i rutene. Slik: ☒ Ikke slik: ☒

Litt om din bakgrunn

1.	Hvilket rusmiddel brukte du mest før denne innleggelsen? <i>Du kan sette flere kryss.</i>	Alkohol ☐	Medikamenter ☐	Cannabis ☐	Kokain/ amfetamin ☐	Heroin/ morfinstoffer ☐	Annet ☐
2.	Hvor lenge har du vært innlagt ved denne institusjonen?		0-2 uker ☐	3-11 uker ☐	3-6 måneder ☐	7-12 måneder ☐	Over 12 måneder ☐

Mottakelse og ventetid

3.	Fikk du informasjon om institusjonens regler og rutiner da du kom?	Ikke i det hele tatt ☐	I liten grad ☐	I noen grad ☐	I stor grad ☐	I svært stor grad ☐
4.	Var måten du ble tatt imot på ved institusjonen tilfredsstillende?	Ikke i det hele tatt ☐	I liten grad ☐	I noen grad ☐	I stor grad ☐	I svært stor grad ☐
5.	Måtte du vente for å få tilbud ved institusjonen?	Nei ☐	Ja, men ikke lenge ☐	Ja, ganske lenge ☐	Ja, altfor lenge ☐	☐

Behandlerne/personalet

Tenk på behandlerne og personalet ved institusjonen når du svarer på spørsmålene nedenfor.

6.	Har du fått nok tid til samtaler og kontakt med behandlerne/personalet?	Ikke i det hele tatt ☐	I liten grad ☐	I noen grad ☐	I stor grad ☐	I svært stor grad ☐	Ikke aktuelt ☐
7.	Opplever du at behandlerne/personalet har forstått din situasjon?	Ikke i det hele tatt ☐	I liten grad ☐	I noen grad ☐	I stor grad ☐	I svært stor grad ☐	Ikke aktuelt ☐
8.	Har du hatt tillit til behandlernes/personalets faglige dyktighet?	Ikke i det hele tatt ☐	I liten grad ☐	I noen grad ☐	I stor grad ☐	I svært stor grad ☐	Ikke aktuelt ☐
9.	Har en fra behandlerne/personalet hatt hovedansvaret for deg?	Ikke i det hele tatt ☐	I liten grad ☐	I noen grad ☐	I stor grad ☐	I svært stor grad ☐	Ikke aktuelt ☐
10.	I hvilken grad har du blitt møtt med høflighet og respekt?	Ikke i det hele tatt ☐	I liten grad ☐	I noen grad ☐	I stor grad ☐	I svært stor grad ☐	Ikke aktuelt ☐
11.	Har du blitt behandlet nedlatende eller krenkende av behandlerne/personalet?	Nei, aldri ☐	Ja, en gang ☐	Ja, noen ganger ☐	Ja, mange ganger ☐		

Behandlingen

12. Hvilket utbytte har du hatt av følgende behandlingstilbud ved institusjonen: ⊥
Kryss av for Ikke aktuelt for de du ikke mottar.

	Ikke noe utbytte	Lite utbytte	En del utbytte	Stort utbytte	Svært stort utbytte	Ikke aktuelt
Behandling i grupper?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Samtaler med én behandler?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Behandling med medisiner?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

⊥

	Ikke noe utbytte	Lite utbytte	En del utbytte	Stort utbytte	Svært stort utbytte	Ikke aktuelt
13. Alt i alt, hvilket utbytte har du hatt av behandlingen ved institusjonen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
14. Har informasjonen du har fått om behandlingen din vært tilfredsstillende?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
15. Har du hatt innflytelse på behandlingen din?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

⊥

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
16. Opplever du at behandlingen har vært tilpasset dine behov?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
17. Har du fått hjelp med fysiske plager eller sykdom?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
18. Har du fått hjelp med psykiske plager?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

⊥

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
19. Har du hatt tilfredsstillende tilgang til psykolog?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
20. Har du hatt tilfredsstillende tilgang til lege?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Miljøet og aktivitetstilbudet

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
21. Har du følt deg trygg ved institusjonen?	☐	☐	☐	☐	☐
22. Har institusjonen tilrettelagt for kontakt med andre pasienter på en tilfredsstillende måte?	☐	☐	☐	☐	☐
23. Har aktivitetstilbudet ved institusjonen vært tilfredsstillende?	☐	☐	☐	☐	☐
24. Har måltidene ved institusjonen vært tilfredsstillende?	☐	☐	☐	☐	☐
25. Har du vært tilfreds med muligheten for privatliv?	☐	☐	☐	☐	☐

Forberedelse til tiden etter utskrivning

Spørsmålene nedenfor handler om forberedelse til tiden etter utskrivning.

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
26. Opplever du at behandlerne/personalet har forberedt deg på tiden etter utskrivning?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
27. Opplever du at behandlerne/personalet har hjulpet deg med praktiske løsninger for tiden etter utskrivning (<i>f.eks. bolig, økonomi, arbeid/skole</i>)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
28. Opplever du at behandlerne/personalet har tilrettelagt for videre behandling for tiden etter utskrivning?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
29. Opplever du at behandlerne/personalet har hjulpet deg slik at du kan få et meningsfullt liv etter utskrivning?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Andre vurderinger

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
30. Alt i alt, er hjelpen og behandlingen du har fått ved institusjonen tilfredsstillende?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
31. Gjør hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg bedre i stand til å <u>forstå</u> rusproblemene dine?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
32. Gjør hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg bedre i stand til å <u>mestre</u> rusproblemene dine?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
⊥						⊥
33. Gir hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg tro på at du vil få et bedre liv etter utskrivning?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
34. Opplever du at behandlerne/ personalet har samarbeidet godt med dine pårørende?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
35. I hvilken grad følte du deg presset/ tvunget av andre til å legge deg inn?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
⊥						
36. Mener du at du på noen måte har blitt feilbehandlet (etter det du selv kan bedømme)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

⊥

Tidligere innleggelser ved rusinstitusjoner

Spørsmålene nedenfor handler om tidligere innleggelser ved rusinstitusjoner med unntak av rene avrusningsenheter.

37. Har du vært innlagt på en rusinstitusjon før denne innleggelsen? ⊥
	Nei	Ja, én gang	Ja, 2 ganger	Ja, 3 - 5 ganger	Ja, mer enn 5 ganger	
	☐	☐	☐	☐	☐	
38. Hvis du tidligere har vært innlagt, synes du oppfølgingen/ettervernet etter utskrivningen var tilfredsstillende? ⊥
(Tenk på den siste innleggelsen hvis du har vært innlagt flere ganger.)
	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt
	☐	☐	☐	☐	☐	☐
39. Hvis du tidligere har vært innlagt, var den siste innleggelsen ved denne institusjonen? ⊥
	Ja	Nei	Ikke aktuelt
	☐	☐	☐

Hjelp fra kommunen du bor i

40. Hvis du tidligere har fått hjelp fra kommunen du bor i, har hjelpen alt i alt vært tilfredsstillende? ⊥
	Ikke i det hele tatt	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke aktuelt/ har ikke fått hjelp
	☐	☐	☐	☐	☐	☐
41. Hvis du tidligere har fått hjelp fra kommunen du bor i, hvem/hvilken instans har vært viktigst for deg? *Du kan sette flere kryss.*
	Rus-konsulent	Ansvars-gruppe	Oppfølgings-tjenester i bolig	Hel-døgns-tilbud	Fastlege	Annet
	☐	☐	☐	☐	☐	☐
42. Hvis "annet" på spørsmål 41, hvilken instans? ⊥
-

Bakgrunnsopplysninger

43. Er du mann eller kvinne? Mann Kvinne ⊥
44. Hvilket år ble du født? Årstall
45. Er du gift/samboende? Ja Nei
46. Hvilken utdanning har du? Grunnskole Videregående skole Høgskole/ universitet
47. Hvor gammel var du da du fikk et rusproblem? Alder
-
48. Har du en individuell plan?
(Alle med behov for langvarige og koordinerte helse- og sosialtjenester har rett til en individuell plan.) Ja Nei Vet ikke ⊥
- ⊥
49. Hvis du har en individuell plan, er du tilfreds med denne planen? Ikke i det hele tatt I liten grad I noen grad I stor grad I svært stor grad Ikke aktuelt
50. Hvordan vil du si din *fysiske* helse er? Utmerket Meget god God Nokså god Dårlig
51. Hvordan vil du si din *psykiske* helse er? Utmerket Meget god God Nokså god Dårlig

Takk til følgende personer i Kunnskapssenteret, som har bidratt i prosjektet i tillegg til forfatterne

Marit Seljevik Skarpaas: som hadde hovedansvar for å opprette kontakt og samarbeide med institusjonene i startfasen av prosjektet.

Inger Opedal Paulsrud: som sto for utsending av spørreskjema, registrering og skanning av svar. I tillegg bidratt til planlegging og gjennomføring av prosjektet.

Linda Selje Sunde: som sto for utsending av spørreskjema, registrering, skanning og skriving av fritekstkommentarer.

Kolleger ved seksjon for brukeropplevd kvalitet takkes for korrekturlesning, diskusjoner og kommentarer underveis i prosjektet.

Vi vil også takke **de prosjektansvarlige ved institusjonene** for godt samarbeid i forbindelse med datainnsamlingen. Også takk til ledere på helseforetaks- og regionalt helseforetaksnivå.

Nasjonalt Kunnskapssenter for helsetjenesten
Postboks 7004, St. Olavsplass
N-0130 Oslo
(+47) 23 25 50 00
www.kunnskapssenteret.no

PasOpp 2014

Om PasOpp undersøkelser: Endringer i helsetjenesten i den senere tiden innebærer at det blir lagt større vekt på synspunktene til pasienter og pårørende enn før og på at de ulike delene av tjenesten skal være godt samordnet. PasOpp undersøkelsene har som mål å beskrive erfaringene til personer som ser tjenestene fra innsiden. Det er laget spørreskjema som er tilpasset ulike områder innenfor helsetjenesten. Spørsmålene handler om opplevelser, om faktiske hendelser og om tilfredshet med tjenestene.